

מדינת ישראל
ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

ערר 1620-21

ערר 1682-21

לפני כבוד חברי הוועדה:

ערן עסיס, עו"ד - יו"ר

צבי פרלמוטר, רו"ח - חבר

מ. ק. ת. ש. קונסלטינג בע"מ, ח.פ. 512962895
באמצעות עו"ד אנחל סרחיו דקל

העוררת:

נ ג ד

רשות המסים

המשיבה:

באמצעות היחידה לטיפול במענק השתתפות בהוצאות קבועות
רחוב בן גוריון 38 רמת גן
מייל: corona.ararim@taxes.gov.il

החלטה

1. העוררת היא סוכנות נסיעות המארגנת נסיעות עבור צלייני קבוצת הבוהרה – קהילה דתית שמרכזה בהודו. מנהל העוררת מצוי בקשרים אישיים עם סולטן הבוהרה, והעוררת מסייעת בתחזוקת אתר קדוש של בני הקהילה באשקלון.
2. העוררת הגישה בקשה למענק בעד תקופת הזכאות מרץ-אפריל 2020, בהתאם להחלטת הממשלה מס' 5015 (מיום 24.4.2020; להלן – **החלטת הממשלה**) ולאחר מכן גם בעד תקופת הזכאות יולי-אוגוסט 2020, בהתאם לחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התשי"ף-2020 (להלן – **החוק**).
3. הבקשה לתקופת הזכאות מרץ-אפריל 2020 התקבלה באופן חלקי, והעוררת קיבלה כ-71 אלף ש"ח (מעט יותר ממחצית מהסכום שצוין בבקשה); זאת, על יסוד פערים בנתונים שעמדו בבסיס חישוב המענק לפי הנוסחה. על החלטה זו הגישה העוררת השגות. בהשגה בעניין תקופת הזכאות מרץ-אפריל 2020, שהוגשה ביום 3.8.2020, ציינה העוררת רק כי היא מבקשת לדעת כיצד חושב המענק ומדוע התקבל מענק נמוך מכפי שחושב בעת הגשת הבקשה. בחלוף כמעט שנה, ביום 14.7.2021, ניתנה החלטה בהשגה המבהירה כי סכום התשומות נקבע על פי הדוחות הכספיים ולא על פי הדיווחים למע"מ, וזאת מכיוון שלחברה תשומות פטורות ממע"מ שלא נכללות בדיווח.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

4. בעניין תקופת הזכאות יולי-אוגוסט 2020, בקשת העוררת למענק נדחתה כליל, וזאת לנוכח הוראת החוק הקובעת כי לא יינתן מענק לעסק שדיווח על אפס הכנסות בתקופת הזכאות, וחלה ירידה ניכרת בהוצאותיו, וכך בשים לב להוצאות הקבועות שהיו לעוררת בפועל בתקופות הרלוונטיות ולסך המענקים שהיא קיבלה. ביום 28.12.2020 הגישה העוררת השגה, ולאחר מכן הוגשה השגה נוספת בתאריך 15.3.2021. בעת בירור ההשגה, מפקח מטעם המשיבה קיים שיחה עם ב"כ העוררת, ולאחר השיחה הסכימה העוררת למשוך את ההשגה. לטענת המשיבה, העוררת מסרה הודעה כתובה למפקח וקיבלה ממנו הודעה המאשרת את משיכת הערר (הוצגה תכתובת מיום 22.7.2021). ביום 29.7.2021 נדחתה ההשגה בהודעה רשמית, בה הובהר כי העוררת חזרה בה ומשכה את ההשגה. לאחר מתן ההחלטה, טענה העוררת כי היא לא חזרה בה מן ההשגה, והגישה את העררים שבנדון.
5. לשלמות התמונה נציין כי העוררת הגישה בקשה למענק גם בעד תקופת הזכאות מאי-יוני 2020. מכתבי הטענות עולה כי בגין תקופה זו קיבלה העוררת מענק, ומכל מקום תקופה זו אינה נדונה בעררים שלפנינו.

טענות הצדדים

6. בכתב הערר העלתה העוררת מספר טענות לגבי חישוב המענק בתקופות השונות.
7. ראשית, העוררת טענה כי במסגרת הנוסחה, רכיב הוצאות שכר שנחסכו צריך להיות שווה לאפס ולא לסכום שצוין בהחלטה, כיוון שעובדי החברה לא פוטרו או הוצאו לחל"ת. העוררת הדגישה כי חישוב הוצאות השכר שנחסכו בהתאם להנחיה שהוציאה המשיבה בנושא אינו עולה בקנה אחד עם הוראות החלטת הממשלה, וכי גם לפי הנחיה עצמה, העוסק יוכל לבחור את דרך חישוב לפי ההנחיה או לפי החלטת הממשלה "כפי שימצא לנכון".
8. העוררת טענה כי לבא כוחה נמסר בעל פה שהמענקים שהתקבלו זהים באופן מקורב להוצאות הקבועות שלה בפועל, ואולם לטענתה, חישוב ההוצאות הקבועות בפועל שנערך לה אינו מדויק. ראשית, לשיטת העוררת, יש להביא בחשבון גם מחצית מהשכר ששולם לבעלי השליטה, תרצה ומשה חננאל. כמו כן, עמדה העוררת על הוצאות נוספות הנובעות מאחזקת האתר באשקלון, שלטענתה יש להביא בחשבון במסגרת הוצאותיה הקבועות.
9. בנוסף, טענה העוררת באופן כללי כי הסמכות לשנות את המקדם שמתקבל לפי הנוסחה הקבועה בחוק ולהתאים אותו להוצאות הקבועות של העסק בפועל לא נועדה אלא להיטיב עם בעלי העסקים, וכי אין מקום שהמשיבה תפחית את המענק שהעוררת זכאית לו מן הטעם הזה.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

10. לאורך כתב הערר, טענה העוררת בהקשרים שונים כי התנהלות המשיבה כרוכה בחוסר הגינות כלפיה, ולא ראינו לחזור על הטענות בהקשר זה אחת לאחת.
11. בכתב התשובה, טענה המשיבה כי כל טענות העוררת בשלב הערר הן טענות חדשות העולות לכדי הרחבת חזית, וכי אין להידרש לטענות חדשות בשלב הזה. המשיבה הדגישה כי ההשגה לתקופת הזכאות מרץ-אפריל 2020 הסתכמה בבקשה להבהרות, ואילו ההשגה לתקופת הזכאות יולי-אוגוסט 2020 בוטלה לאחר שהעוררת חזרה בה. המשיבה טענה כי יש לתת משקל של ממש להסכמת העוררת לחזור בה מן הערר, וכי דין הערר להידחות רק מהטעם הזה.
12. לחלופין, למקרה שהערר לא יידחה, טענה המשיבה כי יש מקום להחזיר את הערר לבחינת המשיבה, כך שהתשובה להשגה תינתן במועד הקבוע בחוק, וכי אין מקום לדון בהן לראשונה במסגרת הערר.
13. נוכח טענות המשיבה, התבקשה העוררת להגיב לכתב התשובה, ולהבהיר אם מקובלת עליה ההצעה החלופית של המשיבה – להחזיר את התיק לשלב ההשגה. לצד טענותיה השונות לגופו של עניין, ציינה העוררת כי היא נענית להצעה, ורק ביקשה כי ייקצב זמן סביר לתגובת המשיבה ולמגעים בין הצדדים לפתרון צודק והולם.

דיון והכרעה

14. בהתאם לעמדות הצדדים כפי שהוצגו בכתבי הטענות, **החלטנו להחזיר את התיק לשלב ההשגה**. נוכח המסקנה שאליה הגענו, ובהתחשב בעמדות הצדדים, מצאנו שניתן לבסס את החלטה על המסמכים ועל כתבי הטענות שהוגשו בתיק הערר ושאינן בכך בכדי לפגוע בעשיית צדק בעניינם של הצדדים.
15. ועדת הערר אמורה להוות ערכאה שיפוטית לצורך ביקורת על החלטות המשיבה. החלטות המשיבה העומדות לביקורת הן החלטותיה הסופיות בשלב ההשגה. המשיבה טענה בכתב התשובה כי אין מקום לביקורת שיפוטית בשלב הערר על עניינים שלא נדונו בפניה בשלב ההשגה.
16. אמנם, המציאות מלמדת כי הליך הערר אינו נקי מ"חזיתות" חדשות, בשני הצדדים. המשיבה נדרשת לקבל החלטות לגבי מאות אלפי בקשות, ומטבע הדברים החלטותיה הראשוניות הן תמציתיות וקצרות. לעיתים קרובות עולות אצל מבקשי המענק בשלב ראשון שאלות ותהיות, ובהיעדר אינטראקציה ישירה בינם ובין מקבלי החלטות אצל המשיבה, תהיות אלו באות לידי ביטוי בהשגה – שאמנם מוגשת גם היא בצורה תמציתית ואינה ממצה את מכלול הטענות של מבקש המענק. הליך ההשגה, המתקיים לרוב בכתב

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

בלבד, הוא הליך מהיר וקצר, ולעיתים הוא לא מהווה מסגרת מספיקה על מנת לפתח את מלוא הטענות של הצדדים זה כלפי זה. גם אצל המשיבה, הנאלצת להקדיש זמן מוגבל לכל אחד מהתיקים, עולות לעיתים קרובות רק בשלב מאוחר טענות ועובדות נוספות שלא עלו בשלב ההחלטה הראשונית ובשלב ההשגה.

17. הלכה למעשה, איננו רואים מניעה לדון בטענות נוספות של הצדדים, כל עוד הן נטענות בשלב מוקדם די הצורך בהליך הערר. במידת הצורך, ככל שעולים נתונים חדשים המצריכים בחינה מחדש של ההחלטה המקורית, ועדת הערר יכולה לעשות שימוש בסמכותה ולקבל החלטה אחרת במקום ההחלטה שהתקבלה.

18. יחד עם זאת, המקרה שלפנינו הוא יוצא דופן. נראה כי הליך ההשגה היה דל ביותר, ובהליך הערר הועלו טענות חדשות רבות, שהמשיבה טרם נדרשה אליהם. כפי שהודגש לעיל, ההשגה לתקופת הזכאות מרץ-אפריל 2020 התמקדה בשאלות הבהרה, ואילו ההשגה לתקופת הזכאות יולי-אוגוסט 2020 נמשכה (כך לפחות לפי טענת המשיבה), ולא נדונה לגופה.

19. איננו מקבלים את טענת המשיבה כי טעמים אלו מספקים על מנת לדחות את הערר. העובדה שהליך ההשגה היה דל היא במידה מסוימת תוצאה של אופי ההליך, ושל היעדר הנגישות של מקבלי ההחלטות אצל המשיבה. העוררת, שבשלב ראשון ביקשה לברר ולהעיר הערות אחדות לגבי ההחלטות שהתקבלו, נאלצה "לבזבז" את שלב ההשגה, ולא השכילה בשלב זה להציג בפניה המשיבה את ארסנל הטענות האפשריות שלה במלואו. לא ראינו צורך להכריע בשאלה האם העוררת אכן לא הסכימה למשיכת ההשגה כפי שנטען על ידה בכתב הערר. כך או כך, אנו סבורים כי בנסיבות העניין אין מקום לחסום את הדלת בפני העוררת ולמנוע ממנה את יומה בהעלאת טענותיה.

20. עם זאת, מקובלת עלינו עמדת המשיבה כי ועדת הערר אינה הפורום המתאים לדיון ראשוני בטענות אלו. המשיבה עצמה הציעה להשיב את הדיון בערר לשלב ההשגה, וגם העוררת הסכימה להצעה זו.

21. ככל שישנה מחלוקת בין הצדדים לגבי המשך ניהול התיק, היא בנוגע ללוחות הזמנים בלבד. המשיבה ביקשה כי יינתן לה 120 יום להחלטה בהשגה, נוכח העובדה שמדובר בטענות חדשות, ואילו העוררת ביקשה לקצוב את לוחות הזמנים לזמן סביר, והציעה לוח זמנים של 30 יום.

22. לטעמנו, אין מקום להעמיד את העוררת בפני עיכובים נוספים בשלב קבלת ההחלטה בהשגה. כבר בשלב הקודם, חרגה המשיבה באופן ניכר מלוחות הזמנים שנקבעו למתן החלטה בהשגה – חריגה של כמעט 6 חודשים בתקופת הזכאות מרץ-אפריל 2020 וחריגה של כ-3 חודשים בתקופת הזכאות יולי-אוגוסט 2020. העוררת הייתה יכולה למנוע אמנם

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

את התמשכות ההליכים, אם הייתה מעלה את כל טענותיה בשלב הראשון, ואולם נוכח המצב בו שרוי העסק שלה, ובהתחשב בתכלית החוק, ראינו לנכון לקצוב לוחות זמנים הדוקים יותר למתן החלטה סופית בשלב ההשגה. הלכה למעשה, החלטנו להעמיד את הזמן למתן החלטה על 45 יום, וזאת מתוך הכרה בעומס המוטל על המשיבה, ועל מנת לאפשר לה ליתן החלטה מנומקת ולקיים שיח עם נציגי העוררת.

23. כאן המקום להעיר כי כתבי הערר שהוגשו נפרסים על פני עשרות עמודים, והם כוללים הפניות לעשרות נספחים (שאמנם, משום מה, לא צורפו לתיק הערר האלקטרוני). בתוך שטף הטענות, הודבקו בקצרה טענותיו התמציתיות של רואה החשבון של החברה, ולא ברור די הצורך מה היחס בין החלקים השונים של כתב הערר. על כגון דא נאמר "מרב עצים לא רואים את היער" – קשה לגזור מתוך המלל הרב שנכלל בכתב הערר מהן בדיוק הטענות הקונקרטיות של העוררת לגבי חישוב המענק. על מנת להקל על בירור הטענות, נבקש כי העוררת תערוך מחדש את טענותיה במתכונת תמציתית ותגיש אותן למשיבה.

24. בשולי הדברים נציין כי בערר 1137-21 מ. מוסיקה פלוס בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 12.7.2021) ובערר 1459-21 אר-תור בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 4.10.2021), נקבע כי החלטה על סטייה ממקדם ההוצאות הקבועות שחושב לפי הנוסחה ומתן המענק בהתאם להוצאות הקבועות של העסק בפועל – כפוף לחובת השימוע, ובמקרה כזה על המשיבה להציג בפני העוסק את חישוב ההוצאות הקבועות לאפשר לו להשמיע טענות הן לעניין עצם ההחלטה לבחון את ההוצאות הקבועות והן לעניין גובה ההוצאות הקבועות בפועל. עם זאת, במקרה שלפנינו נחה דעתנו כי ניתנה לעורר הזדמנות לטעון בהקשר זה, ואיננו רואים צורך לעמוד על קיומו של שלב נוסף (ולעניין ההצדקה לבחון את ההוצאות הקבועות בפועל במקרה של עסק שדיווח על אפס הכנסות ופעילותו הוקפאה, ראו ערר 1442-21 שירי צפנת בע"מ נ' רשות המסים (ניתן ביום 10.10.2021)).

25. לפיכך, אנו קובעים כי ההחלטות שניתנו בהשגות שהגישה העוררת בתקופות הזכאות יבוטלו, וכי בקשותיה של העוררת לתקופות הזכאות שבנדון יטופלו באופן הבא:

א. בתוך 21 יום ממועד מתן החלטה זו, תגיש העוררת השגה מתוקנת, ובה תציין באופן תמציתי וברור מהן טענותיה ביחס לכל אחת מתקופות הזכאות.

ב. המשיבה תקבל החלטה בהשגה בתוך 45 יום ממועד הגשת ההשגה המתוקנת.

ג. מבלי לקבוע מסמרות בדבר, ממליצה הוועדה למשיבה לקיים שיחה טלפונית עם העוררת קודם מתן החלטה, וזאת על מנת ליישר את ההדורים ולצמצם ככל הניתן את תחושת חוסר ההגינות שהוזכרה בכתב הערר.

26. בנסיבות העניין, נוכח התוצאה שאליה הגענו, איננו עושים צו להוצאות.

מדינת ישראל
ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בתוך 45 יום.
ניתנה היום, כ"ח חשון תשפ"ב, 03/11/2021, בהעדר הצדדים.

1682-21, 1620-21

צבי פרלמוטר, רו"ח
נציג ציבור

ערן עסיס, עו"ד
יו"ר הועדה